

Opći kriteriji prihvatljivosti

Opći kriteriji prihvatljivosti definiraju općenite značajke, ograničenja i posebnosti koje se primjenjuju kod kreditiranja projekata/klijenata prema programima kreditiranja: **Poduzetništvo mladih, žena i početnika; Investicije privatnog sektora; Investicije javnog sektora; EU projekti; Obrtna sredstva; Priprema izvoza; Financijsko restrukturiranje.**

Točka 3. Općih kriterija prihvatljivosti primjenjuje se i na sve ostale programe i proizvode HBOR-a.

Sadržaj

1.	Korisnici kredita	2
2.	Kriteriji za definiranje posebnih korisnika, djelatnosti i područja ulaganja	2
2.1.	Poduzetništvo mladih, žena i početnika.....	2
2.2.	Tržišno konkurentni subjekti	2
2.3.	Posebna područja RH.....	3
2.4.	Djelatnosti od posebnog interesa i posebna područja ulaganja	3
2.4.1.	Djelatnosti od posebnog interesa	3
2.4.2.	Industrija 4.0 i ulaganja u digitalizaciju	4
2.4.3.	Istraživanje, razvoj i inovacije - RDI.....	4
2.4.4.	Socijalna infrastruktura i/ili ulaganja usmjerena na umanjene negativnih demografskih kretanja	4
3.	Zabrane i ograničenja financiranja	5
3.1.	Djelatnosti i namjene koje nisu prihvatljive za financiranje	5
3.2.	Ograničenja financiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju dužnosnici i članovi njihove obitelji	6
3.3.	Kriteriji isključenja.....	7
4.	Poticajne kamatne stope i propisi o potporama	7
4.1.	Državne potpore i učinak poticaja.....	8
4.2.	Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama.....	9
4.2.1.	EU projekti	9
4.2.2.	Investicije javnog sektora.....	9
4.2.3.	Financijsko restrukturiranje.....	9
4.3.	Izuzeca.....	10
5.	Ostalo	10

1. Korisnici kredita

Ovisno o programu kreditiranja financiraju se **subjekti privatnog sektora** (obrti, trgovačka društva, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, zadruga i ustanove, u privatnom vlasništvu ili u većinskom privatnom vlasništvu) i **subjekti javnog sektora** (jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županije) te društva, ustanove i agencije u njihovom vlasništvu ili većinskom vlasništvu i/ili vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH).

Posebni oblici korisnika kredita navedeni su u samim programima. Kod utvrđivanja veličine poduzetnika uzimaju se u obzir odredbe Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/2002, 63/2007, 53/2012, 56/2013, 121/2016).

Kreditiranje (krajnjih) korisnika kredita provodi se izravno ili u suradnji s poslovnim bankama.

2. Kriteriji za definiranje posebnih korisnika, djelatnosti i područja ulaganja

2.1. Poduzetništvo mladih, žena i početnika

Mladi poduzetnici – poslovni subjekti u kojima najmanje jedna ili više mladih osoba (u dobnoj skupini do navršениh 40 godina života u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit) zajedno posjeduju više od 50% vlasništva.

Žene poduzetnice – poslovni subjekti u kojima najmanje jedna ili više žena zajedno posjeduju više od 50% vlasništva i kojima ujedno upravlja žena. U slučaju poduzeća koje nije mikro ili malo, žena ili žene zajedno mogu imati i manje od 50% vlasništva uz uvjet da je najmanje jedna žena na nekoj od ključnih upravljačkih pozicija vezanoj za financije i/ili operativne poslove i/ili strategiju.

Poduzetnici početnici – poduzetnici koji po prvi put osnivaju poslovni subjekt ili poslovni subjekti mikro, malog i srednjeg poduzetništva koji posluju kraće od 2 (dvije) godine u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit. Poduzetnici početnici nisu ranije bili niti su trenutno vlasnici ili suvlasnici drugog poslovnog subjekta s udjelom većim od 30%.

2.2. Tržišno konkurentni subjekti

Tržišna konkurentnost ocjenjuje se primjenom i ispunjenjem svih sljedećih kriterija:

- (1) poslovni prihodi/primitci veći od poslovnih rashoda/izdataka u prethodnoj godini,
- (2) tekuća likvidnost veća od 0,6 (kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze),
- (3) koeficijent dugoročne financijske stabilnosti manji od 1,2 (dugotrajna imovina u odnosu na kapital, rezerve i dugoročne obveze),
- (4) umanjeni valutno inducirani kreditni rizik (najmanje 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, odnosno ostvarenjem najmanje 5% noćenja inozemnih gostiju od ukupno ostvarenih noćenja u prethodnoj poslovnoj godini).

Iznimno za korisnike kredita koji se bave iznajmljivanjem ležaja odnosno pružanjem usluga smještaja gostiju, umjesto kriterija iz alineje 2. i 3. ovoga stavka može se alternativno uzeti kriterij minimalnog učešća kapitala, rezervi i zadržane dobiti u pasivi bilance u visini od 30%. U slučaju da korisnik kredita ostvaruje prihode/primitke u visini manjoj od 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, a član je grupe koja ostvaruje preko 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, što je dokumentirano u konsolidiranim financijskim izvješćima grupe, smatrat će se kako je ispunjen kriterij umanjenog valutno induciranoog kreditnog rizika.

Dokumentacija za utvrđivanje navedenih kriterija su financijska izvješća poduzetnika za prethodnu poslovnu godinu (bilanca i račun dobiti i gubitka te za obrtnike prijava poreza na dohodak, ovjereni od nadležnih osoba) te za korisnike kredita iz turističke djelatnosti i statistika o dolascima i noćenjima turista za prethodnu godinu.

Iznimno, za korisnike kredita koji u svojim financijskim izvješćima ne udovoljavaju kriteriju iz alineje 4. ovog stavka (umanjeni valutno inducirani kreditni rizik), ukoliko korisnik kredita može dokazati indirektnu prihode/primitke u visini od najmanje 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima ostvarenim preko posrednika, predocjenom računa o isporučenoj robi i izjavom posrednika ovjerenom kod javnog bilježnika pod materijalnom i krivičnom odgovornošću je gotovu robu od strane korisnika kredita isporučio na strano ili međunarodno tržište u nepromijenjenom obliku, smatra se kako isti ispunjavaju kriterij umanjenog valutno inducirano kreditnog rizika.

2.3. Posebna područja RH

Područja posebne državne skrbi – sukladno Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN 86/2008, 57/2011, 51/2013, 148/2013, 76/2014, 147/2014, 18/2015, 106/2018).

Potpomognuta područja – jedinice lokalne samouprave razvrstane u I., II., III. i IV. skupinu sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/2014, 123/2017) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017).

Brdsko-planinska područja – sukladno Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN 12/2002, 32/2002, 117/2003, 42/2005, 90/2005, 80/2008, 148/2013, 147/2014) i Odluci o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja (NN 24/2019).

Otoci – sukladno Zakonu o otocima (NN 116/2018).

2.4. Djelatnosti od posebnog interesa i posebna područja ulaganja

2.4.1. Djelatnosti od posebnog interesa

Ulaganja u Djelatnosti od posebnog interesa navedene su u sljedećoj tablici prema područjima, odjeljcima i/ili razredima Nacionalne klasifikacije djelatnosti (dalje: NKD). Unutar navedenih područja, odjeljaka i/ili razreda postoje djelatnosti koje nisu djelatnosti od posebnog interesa i/ili se radi o djelatnostima i namjenama koje nisu prihvatljive za financiranje. Ove djelatnosti navedene su kao izuzeća od djelatnosti od posebnog interesa.

Djelatnosti od posebnog interesa	Izuzeća od djelatnosti od posebnog interesa
01 – Biljna i stočarska proizvodnja od 01.11 do 01.50 osim 01.15 03 – Ribarstvo	01.15 Uzgoj duhana
Prerađivačka industrija (Područje C) svi odjeljci i razredi osim izuzeća kako je navedeno	11 – Proizvodnja pića od 11.01 do 11.06 12 – Proizvodnja duhanskih proizvoda 18 – Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa samo ako se radi o podnositeljima zahtjeva za kredit koji se bave ili su vlasnički povezani s poslovnim subjektima koji se bave djelatnostima izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnostima proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja, djelatnosti novinskih agencija te uslužnih djelatnosti agencija za oglašavanje i odnosa s javnošću
62 – Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	-

2.4.2. Industrija 4.0 i ulaganja u digitalizaciju

Industrija 4.0 – proizvodni procesi temeljeni na najnovijoj tehnologiji i obuhvaćeni uređajima za međusobno autonomno komuniciranje; strojevi upravljani umjetnom inteligencijom koji mogu samostalno izmjenjivati informacije; primjena modela pametnih tvornica u kojoj robotizirani strojevi upravljaju i nadziru fizičke procese; proizvodni sustav koji može samostalno razmjenjivati informacije tijekom proizvodnog procesa i u svakom trenutku zna u kojoj je fazi izlazni proizvod.¹

Ulaganja u digitalizaciju (digitalna transformacija) – uvođenje digitalnih tehnologija u svim područjima poslovanja i njihova potpuna integracija te edukacija zaposlenika i korisnika. Podrazumijeva ulaganja u digitalnu infrastrukturu, digitalnu transformaciju poduzeća, istraživanje u području digitalnih tehnologija te kao potpora socijalnoj ekonomiji da ostvari koristi od digitalne transformacije.

Može obuhvaćati digitalni marketing, digitalizaciju i automatizaciju poslovnih procesa, digitalnu nabavu, digitalizaciju prodajnih predstavnika, promjenu svih oblika poslovanja i procesa u kojima su zaposlenici organizacije u interakciji s njezinim korisnicima i slično.²

U područje ulaganja u Industriju 4.0 i digitalizaciju uključuju se ulaganja u sve djelatnosti ako imaju navedene značajke i ako nisu isključena ovim Općim kriterijima prihvatljivosti. Automatski se uključuju djelatnosti iz sljedećeg odjeljka NKD: 62 Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima.

2.4.3. Istraživanje, razvoj i inovacije - RDI³

Projekt temeljen na istraživanju, razvoju i inovacijama ili ulaganje u istraživanje, razvoj i inovacije u području proizvoda, procesa, organizacije poslovanja i marketinga (odnosa s kupcima) u poduzeću. Obuhvaća projekte utemeljene na industrijskim i eksperimentalnim istraživanjima; proizvode/usluge/procese i metodologije zaštićene propisima o intelektualnom vlasništvu ali i ostale projekte temeljene na primjeni novog ili bitno izmijenjenog proizvoda (dobra ili usluge), postupka, nove organizacijske metode, poslovne prakse ili nove marketinške metode, te njihovo uvođenje u praktičnu upotrebu odnosno - komercijalizaciju ili proširenje postojećih proizvodno/uslužnih kapaciteta za poslovanje utemeljeno na RDI-u.

U područje ulaganja u Istraživanje, razvoj i inovacije mogu se uključiti ulaganja u sve djelatnosti ako imaju navedene značajke i ako nisu isključena ovim Općim kriterijima prihvatljivosti.

2.4.4. Socijalna infrastruktura i/ili ulaganja usmjerena na umanjenje negativnih demografskih kretanja

Projekti jedinica lokalne samouprave ili društava u njihovom većinskom vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH i projekti ostalih podnositelja zahtjeva usmjereni na poboljšanje socijalne, obrazovne, zdravstvene, komunalne infrastrukture i prometne povezanosti u urbanim i ruralnim područjima.

¹ Glavne značajke Industrije 4.0: **Interoperabilnost:** sustavi koji povezuje kibernetске i fizikalne proizvodne sustave koji se sastoje od radnih podloga, mjesta za sastavljanje i same proizvodnje. Oni omogućuju ljudima i pametnim strojevima povezivanje i međusobno komuniciranje. **Virtualizacija:** virtualna kopija pametne tvornice stvorena povezivanjem senzorski dobivenih podataka s virtualnim modelom tvornice i simulacijskim modelima. **Decentralizacija:** sposobnost kibernetско-fizičkih sustava za donošenje samostalnih odluka i za lokalnu proizvodnju, zahvaljujući tehnologijama kao što su 3D modeliranje i printanje. **Sposobnosti u realnom vremenu:** sposobnost prikupljanja i analiziranja podataka i istovremenog uvida u proces u realnom vremenu. **Orientiranost na usluge:** usluge koje su omogućene automatiziranim pogonom i koje efikasno dolaze do korisnika. **Modularnost:** fleksibilna prilagodba pametnih tvornica zahtjevnim promjenama kroz proširenje ili zamjenu pojedinačnih modula. Izvor: European Parliament, 2016.

² Izvor: Europska komisija https://ec.europa.eu/croatia/what_is_digital_transformation_changing_hr

³ RDI Research, Development and Innovation

Ocjenjuje se da provedba projekta pridonosi povećanju standarda komunalnih i socijalnih usluga u lokalnoj zajednici i/ili smanjenju negativnih demografskih kretanja.

U područje ulaganja u Socijalnu infrastrukturu i/ili projekte usmjerene na umanjeње negativnih demografskih kretanja uključuju se ulaganja u sve djelatnosti ako imaju navedene značajke i ako nisu isključena ovim Općim kriterijima prihvatljivosti. Automatski se uključuju djelatnosti iz sljedećih odjeljaka NKD ako nisu isključene ovim Općim kriterijima prihvatljivosti: 85 Obrazovanje, 86 Djelatnosti zdravstvene zaštite; 87 Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem; 88 Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja.

3. Zabrane i ograničenja financiranja

3.1. Djelatnosti i namjene koje nisu prihvatljive za financiranje

- a) Kockarnice, kladionice i slične djelatnosti;
- b) Uzgoj duhana i proizvodnja duhanskih proizvoda; trgovina na veliko i malo duhanskim proizvodima;
- c) Aktivnosti koje uključuju životinje u eksperimentalne i znanstvene svrhe;
- d) Aktivnosti koje imaju negativan utjecaj na okoliš, a nisu u značajnijoj mjeri ublažene ili kompenzirane;
- e) Financijske transakcije (npr. trgovanje vrijednosnim papirima ili nekim drugim financijskim proizvodima) uključujući promjenu vlasništva (npr. spajanja i preuzimanja) kao ni aktivnosti koje predstavljaju isključivo poslovanje nekretninama;
- f) Ulaganja ili dijelovi ulaganja koja služe u osobne svrhe;
- g) Kupnja nekretnina ili pokretnina od povezanih osoba;
- h) Ulaganje u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita⁴;
- i) Investicijska ulaganja u trgovačke djelatnosti⁵;
- j) Ulaganje u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor⁶;
- k) Javnobilježnička djelatnost;

⁴ Iznimno, prihvatljiva su ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita u slučaju difuznih i integralnih hotela i/ili ako se radi o zemljištu odnosno objektu koje se koristi temeljem ugovora o koncesiji odnosno pravu građenja, zakupu ili najmu, s tim da razdoblje koncesije, zakupa ili najma ne može biti kraće od roka otplate kredita.

⁵ Iznimno, prihvatljiva su investicijska ulaganja u trgovačke djelatnosti:

- (i) na područjima posebne državne skrbi ili potpomognutim područjima - JLS I., II., III. i IV. skupine ili brdsko-planinskim područjima ili otocima;
- (ii) s ciljem oporavka od posljedica potresa i gospodarski razvitak na području Sisačko-moslavačke županije te s ciljem oporavka od posljedica potresa na području Zagrebačke i Karlovačke županije;
- (iii) ako se radi o kreditu iz sredstava okvirnog ugovora o kreditu s poslovnom bankom ili leasing društvom.

⁶ Ograničenje se odnosi se na apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj.

Iznimno, prihvatljiva su ulaganja u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor:

- a) na područjima posebne državne skrbi ili potpomognutim područjima - JLS I., II., III. i IV. skupine ili brdsko-planinskim područjima ili otocima prve skupine;
- b) ako se radi o tradicijskim zgradama (pojedinačne zgrade koje su zaštićene kao kulturna dobra, zgrade koje se nalaze u zonama naselja koja su zaštićena kao kulturna dobra ili se nalaze u kontaktnim zonama zaštićenih zona, te sve druge pojedinačne zgrade koje se grade/rekonstruiraju u skladu s posebnim uvjetima konzervatora glede tradicijske gradnje, pri čemu se pod pojmom konzervatora smatra Konzervatorski odjel Ministarstva kulture ili drugo javno pravno tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara).

Za turističke apartmane prema Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, nema ograničenja u kreditiranju.

- l) Djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja, djelatnosti novinskih agencija te uslužnih djelatnosti agencija za oglašavanje i odnosa s javnošću;
- m) Refinanciranje postojećih kredita ako se radi o investicijskom ulaganju;
- n) Obiteljski domovi sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi;
- o) Sve zabrane i ograničenja sukladno ugovorima između HBOR-a i relevantnih financijskih institucija ako se ovi ugovori u konkretnom slučaju primjenjuju.

3.2. Ograničenja financiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju dužnosnici i članovi njihove obitelji

Sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/2011, 12/2012, 126/2012, 57/2015) i svim naknadnim izmjenama i dopunama, na snazi su ograničenja kreditiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju dužnosnici i članovi njihovih obitelji.

HBOR **ne može** razmatrati mogućnost odobrenja kredita prema zahtjevima:

- trgovačkih društava (i ostalih poslovnih subjekata) u čijoj su vlasničkoj strukturi dužnosnici koji obnašaju dužnost u HBOR-u, a koji imaju 0,5% ili više dionica odnosno udjela u vlasništvu, uključujući i poslovne subjekte u kojima su dužnosnici prenijeli svoja upravljačka prava na temelju udjela u kapitalu društva na drugu osobu ili posebno tijelo;
- poslovnih subjekata u kojima član obitelji dužnosnika koji u HBOR-u obnaša dužnost ima 0,5% ili više udjela u vlasništvu (i radi se o slučaju kada je član obitelji dužnosnika na bilo koji način, izravno ili neizravno, stekao predmetni udio, odnosno dionice od dužnosnika u razdoblju od dvije godine prije imenovanja odnosno izbora na ovu dužnost pa do prestanka njezinog obnašanja).

HBOR **može** razmatrati mogućnost odobrenja kredita prema zahtjevima:

- trgovačkih društava (i ostalih poslovnih subjekata) u čijoj su vlasničkoj strukturi dužnosnici koji imaju 0,5% ili više dionica odnosno udjela u vlasništvu, uključujući i poslovne subjekte u kojima su dužnosnici prenijeli svoja upravljačka prava na temelju udjela u kapitalu društva na drugu osobu ili posebno tijelo.
Trgovačko društvo je dužno pravovremeno obavijestiti Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa o stupanju u poslovni odnos s HBOR-om;
- poslovnih subjekata u kojima član obitelji dužnosnika koji obnaša dužnost u HBOR-u ima 0,5% ili više udjela u vlasništvu (i ne radi se o slučaju kada je član obitelji dužnosnika na bilo koji način, izravno ili neizravno, stekao predmetni udio, odnosno dionice od dužnosnika u razdoblju od dvije godine prije imenovanja odnosno izbora na ovu dužnost pa do prestanka njezinog obnašanja).

Dužnosnik koji obnaša dužnost u HBOR-u je dužan o ovoj okolnosti pravodobno obavijestiti Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa i HBOR.

U slučaju dvojbe je li neko ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti, dužnosnici moraju zatražiti mišljenje Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa.

Dužnosnik je dužan urediti svoje privatne poslove kako bi se spriječio predvidljivi sukob interesa. Ako se pojavi sukob interesa, dužnosnik je dužan razriješiti ga.

Članove obitelji dužnosnika čine bračni ili izvanbračni drug dužnosnika, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre dužnosnika te posvojitelj, odnosno posvojenik dužnosnika.

3.3. Kriteriji isključenja

Pravilnik o upravljanju reputacijskim rizikom HBOR-a koji definira kategorije rizika, odnosno kriterije isključenja te njihov utjecaj na sklapanje, nastavak ili raskid poslovnog odnosa s klijentom, dostupan je na poveznici: <https://www.hbor.hr/pravilnik-o-upravljanju-reputacijskim-rizikom-hbor-a-koji-proizlazi-iz-poslovnog-odnosa-s-klijentom/>

4. Poticajne kamatne stope i propisi o potporama

HBOR temeljem svojih programa kreditiranja odobrava kredite uz poticajnu kamatnu stopu ili uz opću kamatnu stopu ako kredit nije moguće odobriti uz poticajnu kamatnu stopu.

Opća kamatna stopa je referentna kamatna stopa⁷ koja može biti uvećana ovisno o HBOR-ovim izvorima financiranja i kretanjima na financijskom tržištu te o mjerama upravljanja aktivom i pasivom u cilju zaštite kapitala.

Poticajna kamatna stopa je efektivna kamatna stopa⁸ koja je niža od referentne kamatne stope. Ako se kredit odobrava/ugovara uz poticajnu kamatnu stopu, HBOR korisniku kredita dodjeljuje potporu.

Potpore je razlika između referentne i poticajne kamatne stope na određeni kredit kroz cijelo vrijeme otplate kredita, a izračunava se kao diskontirani iznos razlike između ovih dviju kamata za određeni kredit. Mogućnost dodjele potpore ovisi o programu kreditiranja HBOR-a, o visini referentne kamatne stope te o mogućnostima korisnika kredita za ostvarenje prava na dodjelu potpore sukladno važećim propisima o državnim potporama i potporama male vrijednosti (uključujući vrstu ulaganja i djelatnosti korisnika te njegove dosad korištene potpore).

Vrsta ulaganja i potpore – ulaganja u osnovna sredstva (materijalna i nematerijalna imovinu) u pravilu se financiraju prema propisima o državnim potporama, a moguće je i financiranje prema propisima o potporama male vrijednosti, dok se ulaganja u obrtna sredstva mogu financirati isključivo prema propisima o potporama male vrijednosti.

Vrsta djelatnosti i pravila o potporama⁹

Za djelatnosti industrije i usluga kao i preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, potpore se dodjeljuju se temeljem Pravilnika o državnim potporama HBOR-a, i to:

- Programa dodjele državnih potpora HBOR-a kojim se odobravaju potpore za ulaganja sukladno Uredbi komisije (EU) br. 651/2014 od 17.6.2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187 od 26.6.2014. godine) i/ili

⁷ Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa usklađena su s važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008.).

Referentna kamatna stopa je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za određeni broj baznih bodova (maržu) koji ovise o ocjeni klijenta (kreditni rang) i ocjeni instrumenata osiguranja, u skladu s Priopćenjem Europske komisije.

Diskontna kamatna stopa je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za 100 baznih bodova.

⁸ **Efektivna kamatna stopa** (EKS) je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita u skladu s važećom Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi HNB-a.

⁹ Pravilnici i programi o potporama dostupni su na <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/pravilnici-akti/>

- Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a, kojim se odobravaju potpore male vrijednosti sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18.12.2013. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore.

Za djelatnosti primarne poljoprivredne proizvodnje, potpore se dodjeljuju se temeljem Pravilnika o državnim potporama sektoru poljoprivrede HBOR-a, i to:

- Programa dodjele državnih potpora sektoru poljoprivrede kojim se odobravaju potpore za ulaganja sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 od 25.6.2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193 od 1.7.2014.) i/ili
- Programa dodjele potpore male vrijednosti primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji koji je usklađen s Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18.12.2013. o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru (SL L 352 od 24.12.2013.).

4.1. Državne potpore i učinak poticaja¹⁰

Kreditiranje u režimu državne potpore moguće je ako potpora ima učinak poticaja što znači da korisnik kredita (korisnik potpore) treba podnijeti HBOR-u ili poslovnoj banci pisani zahtjev za potporu sadržanu u kreditu HBOR-a prije početka radova¹¹ na projektu odnosno djelatnosti.

Kao opravdani troškovi na planiranom projektu mogu se priznati isključivo troškovi nastali nakon predaje pisanog zahtjeva za potporu.

Kod izravnog kreditiranja pisanim zahtjevom za potporu smatra se **najava ulaganja**¹² predana HBOR-u u razdoblju do najviše 6 (šest) mjeseci prije podnošenja zahtjeva za kredit.

Ako između predaje najave ulaganja i predaje zahtjeva za kredit prođe više od 6 (šest) mjeseci ili ako najava ulaganja uopće nije predana, pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev za kredit** zajedno s dokumentacijom potrebnom za obradu zahtjeva.

Kod kreditiranja u suradnji s poslovnim bankama pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev za kredit poduzetnika** s dokumentacijom potrebnom za obradu kredita sukladno pravilima poslovne banke, predan poslovnoj banci u razdoblju do najviše 6 (šest) mjeseci prije nego poslovna preda zahtjev za kredit HBOR-u.

Ako između predaje zahtjeva za kredit poduzetnika i predaje zahtjeva za kredit poslovne banke HBOR-u prođe više od 6 (šest) mjeseci, pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev za kredit poslovne banke** supotpisan od strane poduzetnika.

¹⁰ Državne potpore i učinak poticaja primjenjuju se kod programa koji omogućavaju ulaganja u osnovna sredstva.

¹¹ Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prvu zakonski obvezujuću obvezu za naručivanje opreme ili bilo koju drugu obvezu zbog koje ulaganje postaje nepovratno, ovisno o tome koje od nabrojenog nastupi prvo, isključujući pripremne radove (kupnja zemljišta i pripremni radovi kao što je ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti ne smatraju se početkom radova). U slučaju preuzimanja poduzetnika, početak radova znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

¹² Obrazac najave ulaganja i obrasci zahtjeva za kredit objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a i dostupni su u HBOR-u na zahtjev.

4.2. Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama

4.2.1. EU projekti

Kod projekata koji se kandidiraju za sufinanciranje sredstvima Europskih strukturnih i investicijskih fondova (dalje u tekstu: ESI fondovi), kredit HBOR-a se u pravilu odobrava uz opću kamatnu stopu budući da se javne potpore za financiranje istih opravdanih troškova mogu kumulirati do maksimalno dopuštenog intenziteta iz poziva za dostavu projektnih prijedloga od strane tijela za provedbu EU fondova, a koji se korisnicima u pravilu dodjeljuje.

Iznimno, odobravanje kredita HBOR-a uz poticajnu kamatnu stopu za dio projekta koji će se kandidirati za ESI fondove dopušteno je samo ako pozivom za dostavu projektnih prijedloga od strane tijela nadležnog za provedbu EU fondova nije zabranjeno zbrajanje potpore odobrene instrumentom ESI fonda s ostalim instrumentima potpore (uključujući i potpore koje dolaze iz nacionalnih izvora država članica) u vezi s istim opravdanim troškovima te ako korisniku nije kumulativno dodijeljen maksimalni dopušteni intenzitet potpore iz EU fondova i drugih izvora.

U slučaju da je propisana predmetna zabrana zbrajanja potpora odobrenih u vezi s istim opravdanim troškovima, kao i kod dodjele maksimalno dopuštenog intenziteta potpore iz ESI fondova i/ili drugih izvora, financiranje uz poticajnu kamatnu stopu dopušteno je isključivo za opravdane troškove koji su dio projekta, a koji sukladno uvjetima iz poziva za dostavu projektnih prijedloga i/ili ostale dokumentacije nisu prihvatljivi za financiranje ESI fondovima.

4.2.2. Investicije javnog sektora

Kod financiranja infrastrukture koja nije namijenjena komercijalnom iskorištavanju u načelu se ne primjenjuju pravila o državnim potporama, odnosno dopušteno je odobriti kredit uz poticajnu kamatnu stopu, neovisno o tome jesu li zadovoljeni uvjeti iz relevantnih propisa o državnim potporama. To se, na primjer, odnosi na općenitu infrastrukturu kao što su javne ceste, mostovi ili kanali, koji se daju na raspolaganje javnosti bez primitka nadoknade, kao i na infrastrukturu koja je namijenjena za djelatnosti koje država obično obavlja u izvršavanju javnih ovlasti.

Kod korisnika kredita koji se mogu svrstati u poduzetnike u smislu propisa o državnim potporama¹³, kredit se može odobriti uz poticajnu kamatnu stopu, odnosno u režimu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, ovisno o namjeni infrastrukture/projekta koji se financira, odnosno je li i u kojoj mjeri projekt namijenjen gospodarskom iskorištavanju ili ne, a što je potrebno procijeniti s obzirom na sve okolnosti pojedinog ulaganja.

Ako se radi o ulaganju čija je namjena gospodarska aktivnost (poduzetnik u smislu propisa o potporama), a korisnik kredita ne zadovoljava uvjete za dodjelu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, kredit se može odobriti uz opću kamatnu stopu.

4.2.3. Financijsko restrukturiranje

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu moguće je isključivo sukladno kriterijima iz Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.) te uredbama o potporama male vrijednosti.

¹³ Poduzetnik je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

Kreditiranje društava u teškoćama u smislu točke 20. navedenih Smjernica, provodi se isključivo sukladno odredbama Zakona o državnim potporama (NN 47/14, 69/17) i njegovim naknadnim izmjenama i dopunama, odnosno uz obveznu prethodnu prijavu potpore za sanaciju i/ili potpore za restrukturiranje na ocjenu Europskoj komisiji/Ministarstvu financija te poštivanje svih kriterija iz navedenih Smjernica.

Ako se radi o izravnom kreditiranju korisnika kredita osiguranih jamstvom RH ili garancijom HBOR-u prihvatljive poslovne banke, u pravilu u visini od najmanje 80% od iznosa neotplaćene glavnice, kamata i ostalih troškova kredita, HBOR može kreditirati poslovne subjekte i kada se nalaze u teškoćama, odnosno ispunjavaju jedan od kriterija navedenih u toč.20. Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2014:249:FULL&from=HR>

4.3. Izuzeća

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu nije moguće:

- kod programa za financiranje izvoza (Priprema izvoza, Kredit kupcu, Kredit dobavljaču) budući da propisi o državnim potporama izričito isključuju mogućnost dodjele potpore za djelatnosti usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno potpore koje su izravno povezane s izvezenim količinama, s uspostavom i funkcioniranjem distribucijske mreže ili s drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
- u sektoru ribarstva i akvakulture, uključujući djelatnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.

5. Ostalo

Pravo na kredit ne postoji, već HBOR o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.